

Київський національний університет культури і мистецтв

КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Силабус освітньої компоненти

Назва компоненти: **Політологія**

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень

Сторінка компоненти в Moodle:

<https://elearn.knukim.edu.ua/course/view.php?id=963>

Сторінка компоненти в електронній бібліотеці:

<http://91.217.179.134:9100/libr/DocSearchForm>

Викладач: **Міщенко Алла Борисівна**, кандидат політичних наук, доцент, професор з/н (лекції, практичні заняття, підсумковий контроль).

Опис освітньої компоненти

«Політологія» є обов'язковою освітньою компонентою навчального плану, циклу компонент професійної та практичної підготовки, яка сприяє підготовці фахівців у сфері дипломатії та міжнародних відносин.

Мета: сформуванню у здобувачів наукове уявлення про основні проблеми політики як реального суспільного явища, а також про історичний розвиток політичної думки, новітні підходи до розв'язання нагальних питань сьогодення

Завдання:

- вироблення навичок виокремлювати теоретичні та прикладні аспекти політологічного знання, раціонального та ірраціонального в політиці;
- отримання знань та уявлень про природу сучасних політичних процесів, сутність і різновиди політичних систем та політичних режимів;
- набуття досвіду оцінювання різних теоретичних (дослідницьких) підходів та наукових шкіл, що існують в політичній науці;
- здобуття навичок для практичного застосування теоретичних знань з аналізу суспільно-політичних процесів та явищ в Україні та інших державах світу.

Предмет вивчення освітньої компоненти – політичні явища та процеси суспільного життя та закономірності їх розвитку в сучасному світі.

У результаті вивчення освітньої компоненти здобувачі вищої освіти повинні набути такі програмні компетентності:

Загальні:

- ЗК1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.
- ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.
- ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК13. Здатність бути критичним і самокритичним.

Спеціальні:

- СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.
- СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.
- СК3. Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних
- СК5. Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.
- СК8. Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.
- СК10. Здатність аналізувати структуру та динаміку міжнародних суспільних комунікацій, виявляти їх вплив на міжнародну систему, державні та суспільні інститути.
- СК13. Здатність аналізувати діяльність міжнародних недержавних акторів та транснаціональні відносини.

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання (програмні результати навчання):

- РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та

світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.

- РН02. Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.
- РН03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.
- РН04. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.
- РН07. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.
- РН08. Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.
- РН11. Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні.
- РН16. Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності.

Передумови вивчення освітньої компоненти

Освітня компонента «Політологія» базується на знаннях таких компонент: «Історія та теорія міжнародних відносин» та слугує основою для вивчення таких компонент: «Геополітика та геостратегія», «Україна в світовій політиці».

Тематичний план навчальної компоненти

Розділ 1. БАЗОВІ ЗАСАДИ ПОЛІТОЛОГІЇ

Тема 1.1. Політика і політична наука. Історія світової політичної думки.

Тема 1.2. Розвиток політичної думки в Україні.

Тема 1.3. Політична влада. Політична система суспільства.

Тема 1.4. Групи інтересів. Політичні партії і партійні системи.

Розділ 2. ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ ТА СВІТОВА ПОЛІТИКА

Тема 2.1 Політичні процеси та політична модернізація. Політичні режими.

Тема 2.2. Демократія в політичному житті сучасного суспільства. Громадянське суспільство.

Тема 2.3. Політична свідомість і політична культура.

Тема 2.4. Політична еліта і політичне лідерство.

Тема 2.5. Світова політична система.

Технічне і програмне забезпечення

Ноутбук або персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для: освоєння теоретичного матеріалу, комунікації, ведення фахової дискусії та опитувань; виконання завдань самостійної роботи; ознайомлення з літературними джерелами та інформаційними ресурсами в Інтернеті, які рекомендовані навчальним курсом.

Програмне забезпечення для роботи з освітнім контентом компоненти та виконання передбачених видів освітньої діяльності: Microsoft Office для виконання завдань самостійної роботи: конспектування, тезування, анотування, рецензування, підготовка презентацій та інтерактивних матеріалів.

Рекомендовані джерела інформації

Публікації науково-педагогічного працівника за темою освітньої компоненти

1. Важна К., Міщенко А. Роль громадських рухів на захист прав людини у становленні демократичних режимів Центральної та Східної Європи у період 1989-1991 рр. *Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти*. 2020. №5. С. 133-156.
2. Міщенко А. Б. «Ланцюгова довіра» в структурі взаємовідносин громадянина з державою. *Людина. Світ. Суспільство (до 175-річчя філософського факультету). Дні науки філософського факультету – 2009* : Матеріали доп. та виступів Міжнар. наук. конф. м. Київ, 21-22 квітня 2009 року. Київ, 2009. Ч. XI. С. 109-111.
3. Міщенко А. Б. Вплив довіри на легітимацію влади в сучасній Україні. *Гілея*. 2010. Вип. 30. С. 440-447.
4. Міщенко А. Б. Демократична легітимність: поняття, засоби, протиріччя. *Гілея: науковий вісник*. 2016. Вип. 112 (№9). С. 287-291.
5. Міщенко А. Б. Політологія: навчальний посібник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2021. 102 с.
6. Khomutenko A., Mishchenko A., Ripenko A., Frum O., Liulchak Z., Hrozovskyi R., Tools of the Neuro-Fuzzy Model of Information Risk Management in National Security. *International Journal of Engineering and Advanced Technology (IJEAT)*. 2019. Volume-8 Issue-6. pp.4526-453.

Основна література

1. Горбач О., Демчишак Р. Політологія : навч. посіб. 4-е вид., допов. та перероб. Одеса : Гельветика, 2020. 260 с.
2. Ігнат'єв П. М. Геополітичні та гео економічні інтереси у світовій політиці : підручник. Чернівці-Київ : Книги -XXI, 2014. 364 с.
3. Міщенко А. Б. Політологія: навч. посіб. Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. 102 с.
4. Політичні системи світу. / ред. Кириченко В. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 218 с.
5. Політологія: підручник / О. В. Воронянський, Т. Ю. Кулішенко, І. В. Скубій; Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка. Харків, 2017. 180 с.
6. Політологія: навчально-методичний посібник (у схемах і 50 таблицях) / за наук. ред. проф. В.С. Бліхара. Львів : ПП «Арал», 2018. 540 с.

7. Шляхтун П. П. Політологія: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 472 с.
8. Шульга М. А. Геополітика : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Київ: Київський університет, 2017. 239 с.

Допоміжна література

9. Горбатенко В.П. Політичне прогнозування: теорія, методологія, практика. Київ: Генеза, 2006. 400 с.
10. Історія політичної думки: навч. енцикл. словник-довідник / за заг. ред. Н. М. Хоми. Львів: Новий Світ-2000, 2014. 766 с.
11. Кирилюк Ф.М. Історія зарубіжних політичних вчень Нової доби: навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2008. 414 с.
12. Коршук Р. Етнополітологія: навч. посіб. Київ: Алерта, 2011. 200 с.
13. Політико-правова система України / ред. Кириченко В. Київ: Центр навчальної літератури, 2020. 304 с.
14. Політико-правові засади трансформації партійної системи України: монографія. (кер.авт. кол.). Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2016. 510 с.
15. Політичний клас в сучасній Україні: особливості формування, тенденції розвитку: монографія / за заг. ред. Ф. М. Рудича. Київ: Парламент. вид-во, 2010. 332 с.
16. Політологічний енциклопедичний словник. Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів / ред.: Ю. С. Шемшученко, В. Д. Бабкін. Київ: Генеза, 2004. 395 с.
17. Політологія: підручник / за ред. проф. М. П. Требіна. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2018. 460 с.
18. Політологія / за ред. А. Колодій. Київ : Ельга-Н, Ніка-Центр. 2007. 582 с.
19. Світова гібридна війна: український фронт: монографія / за заг. ред. В. П. Горбуліна. Київ : НІСД, 2017. 496 с.
20. Світові інтеграційні процеси в умовах трансформації міжнародних систем: навч. посіб. / за ред. Л Д . Чекаленко. Київ, 2013. 628
21. Фукуяма Ф. Політичний порядок і політичний занепад. Від промислової революції до глобалізації демократії. Київ: Наш Формат, 2019. 608 с.
22. Цюрупа М. Історія політичних і правових вчень. Курс лекцій. Київ: Український центр духовної культури, 2007. 264 с.
23. Шведа Ю. Політичні партії: Енциклопедичний словник. Львів: Астролябія, 2005. 488 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

24. Сайт Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
25. Сайт Уряду України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
26. Сайт Офісу Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua/>
27. Сайт Ради безпеки і оборони України. URL: <https://www.rnbo.gov.ua/>
28. Сайт Організації Об'єднаних націй (ООН). URL: <http://www.un.org/>
29. Сайт Ради Європи. URL: <http://www.coe.int/>

Політика вивчення освітньої компоненти

Освітня компонента передбачає роботу в колективі.

Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

Відвідування занять є обов'язковою частиною оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в дистанційному (он-лайн) режимі за погодженням із керівником курсу, з презентуванням виконаних завдань під час консультації викладача.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Ліквідація заборгованості відбувається протягом 1 тижня після встановленого терміну. Завдання, які не виконані у встановлений термін, оцінюються викладачем в межах 50% звичайної оцінки.

Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 30%.

У разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання.

Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Силабус затверджено
на засіданні кафедри міжнародних відносин
від «30» червня 2022 р., протокол № 12.